

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Näyttötutkinnon perusteet

VÄLINEHUOLTAJAN AMMATTITUTKINTO 2011

Määräys 29/011/2011

Näyttötutkinnon perusteet

VÄLINEHUOLTAJAN AMMATTITUTKINTO 2011

Määräys 29/011/2011

© Opetushallitus ja tekijät

Määräykset ja ohjeet 2011:39

ISBN 978-952-13-4997-3 (nid.)

ISBN 978-952-13-4998-0 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkójulkaisu)

Taitto: Edita Prima Oy

www.oph.fi/julkaisut

Kopijyvä Oy, Espoo 2012

8.12.2011

29/011/2011

Voimassaoloaika: 1.1.2012 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen
perustuu:

L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoaa Opetushallituksen määräyksen
10.12.2004 nro 34/011/2004

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

-

VÄLINEHUOLTAJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt välinehuoltajan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2012 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 10.12.2004 nro 34/011/2004 mukaisesti 31.12.2013 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Aira Rajamäki

LIITE

Välinehuoltajan ammattitutkinto 2011

Sisältö

1	Näyttötutkinnot	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet.....	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa.....	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Välinehuoltajan ammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen	10
3	Välinehuoltajan ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet	11
3.1	Välineistön puhdistaminen ja desinfektio sekä puhdistamis- ja desinfektiopalveluiden tuottaminen	12
	Ammattitaitovaatimukset	12
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	12
	Ammattitaidon osoittamistavat	17
3.2	Välineistön kuivaaminen, tarkastaminen, pakkaaminen ja pakkaamispalveluiden tuottaminen.....	18
	Ammattitaitovaatimukset	18
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	18
	Ammattitaidon osoittamistavat	24
3.3	Välineistön sterilointi ja sterilointipalvelujen tuottaminen.....	24
	Ammattitaitovaatimukset	24
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	25
	Ammattitaidon osoittamistavat	31
3.4	Suun terveydenhoidon välineistön puhdistaminen ja desinfektio sekä teroituspalveluiden tuottaminen	32
	Ammattitaitovaatimukset	32
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	32
	Ammattitaidon osoittamistavat	37
3.5	Tutkinnon osa välinehuoltajan erikoisammattitutkinnosta	38
3.6	Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta	38
3.7	Tutkinnon osa muusta ammattitutkinnosta	38
3.8	Tutkinnon osa muusta erikoisammattitutkinnosta	38
Liite	Välinehuoltajan ammattitutkinnon suorittaneen työn kuvaus	39

1 Näyttötutkinnot

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään

erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltäviä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointiesityksen, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisena määräaikana pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Välinehuoltajan ammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen

Välinehuoltajan ammattitutkinnon ammattitaitovaatimukset on määritelty siten, että ne edellyttävät tutkinnon suorittajalta vähintään peruskoulun tai vastaavan taseisia tietoja ja taitoja.

Välinehuoltajan ammattitutkinnon suorittaminen edellyttää kolmen pakollisen ja vähintään yhden valinnaisen tutkinnon osan suorittamista.

Taulukko 1. Välinehuoltajan ammattitutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen

Pakolliset tutkinnon osat	
3.1	Välineistön puhdistaminen ja desinfektio sekä puhdistamis- ja desinfektiopalveluiden tuottaminen
3.2	Välineistön kuivaaminen, tarkastaminen, pakkaaminen ja pakkaamispalveluiden tuottaminen
3.3	Välineistön sterilointi ja sterilointipalveluiden tuottaminen
Valinnaiset tutkinnon osat, joista on valittava yksi tutkinnon osa.	
3.4	Suun terveydenhoidon välineistön puhdistaminen ja desinfektio sekä teroituspalveluiden tuottaminen
3.5	Tutkinnon osa välinehuoltajan erikoisammattitutkinnosta
3.6	Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta
3.7	Tutkinnon osa muusta ammattitutkinnosta
3.8	Tutkinnon osa muusta erikoisammattitutkinnosta

3 Välinehuoltajan ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän välinehuoltajan ammattitutkinnon järjestämisuunnitelman perusteella henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa aidossa toiminnassa, jolloin tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteiden edellyttämän ammatillisen osaamisen.

Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hän myös osoittaa kykynsä kokemusten arviointiin ja kokemuksista oppimiseen, toimintatapojen uudelleenajatteluun ja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Arvioijat, jotka on perehdytetty arviointitehtävään, arvioivat tutkinnon suorittajan ammattitaidon tutkintotilaisuuksissa. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen tutkinnon ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Palaute voidaan antaa tutkinnon suorittajalle esimerkiksi arviointiesityksen tekemisen jälkeen.

Tutkinnon suorittajalle voidaan antaa mahdollisuus täydentää tutkintosuorituksiaan suullisesti. Arvioijat kirjaavat keskustelun aikana tehdyt havainnot arviointilomakkeeseen. Näin varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus. Tämä mahdollisuus voidaan järjestää tutkinnon osan suorittamisen yhteydessä tai sitten kun kaikki tutkinnon osien suoritukset on tehty.

Välinehuoltajan ammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Kolmikantainen arvioijaryhmä tekee tutkinnon osan kirjallisen arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle sen jälkeen, kun tutkintosuoritukset on tehty kattavasti, luotettavasti ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Kolmikantaisen arvioijaryhmän jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä ja opettajia.

3.1 Välineistön puhdistaminen ja desinfektio sekä puhdistamis- ja desinfektiopalveluiden tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan puhdistamis- ja desinfektiopalveluja
- toimia hygieniakäytäntöjen mukaan
- toimia puhdistamisen ja desinfektion palvelutilanteissa
- vastaanottaa ja käsitellä tutkimus- ja hoitovälineitä
- puhdistaa ja desinfioida tutkimus- ja hoitovälineet
- käsitellä ja lajitella jätteet
- ylläpitää toiminnallaan välinehuoltoprosessin tuloksellisuutta ja laatua
- antaa työnopastusta ja ohjata välineistön puhdistamisen ja desinfektion palvelutilanteissa
- edistää työhyvinvointia
- arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan puhdistamis- ja desinfektiopalveluja.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Toiminta puhdistamisen ja desinfektion toimintaympäristössä	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• esittelee puhdistamisen ja desinfektion toimintaympäristön ja siihen liittyvät vaatimukset• noudattaa säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työyhteisön ohjeita sekä sopimuksia puhdistamisessa ja desinfektiossa• perustelee ratkaisunsa erilaisten välinehuoltotoimintaa ohjaavien arvojen ja periaatteiden näkökulmasta• käyttää ammattikäsitteitä• toimii infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta edistävästi• ottaa huomioon välineistön huoltoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessin• toimii yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä• suunnittelee ja tekee työtehtävänsä tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä• toimii hyvien tuotantotapojen mukaan joutuisan tehokkaasti• toimii muuttuvissa tilanteissa aktiivisesti ja järjestelmällisesti• hyödyntää työssään luotettavia tietolähteitä ja arvioi kriittisesti hankkimaansa tietoa• perustelee kattavasti puhdistamisen ja desinfektion toimintaympäristöön liittyvät valintansa, toimintatapansa ja ratkaisunsa.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia hygieniakäytäntöjen mukaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tavanomaisten varotoimien huomioon ottaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää toiminnallaan infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta • toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä • esittelee eritetahradesinfektion tai poistaa eritetahran tai -tahrat • käyttää puhdasta työasua • huolehtii hyvästä käsihygieniasta • suojautuu työtehtävän edellyttämällä tavalla • pukee ja riisuu suojaimet aseptisten periaatteiden mukaan • huoltaa monikäyttöiset suojaimet käytön jälkeen.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia puhdistamisen ja desinfektion palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaskeineen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa palvelutilanteissa laadukkaaseen välinehuoltotoimintaan liittyviä arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii ammattieettisesti välinehuoltopalvelussa • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeineisesti moniammatillisissa työyhteisöissä • toimii luontevasti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien asiakkaiden kanssa • toimii asiakaspalvelijana niin, että palvelu on turvallista, luotettavaa, tasapuolista ja saavutettavaa • informoi asiakasta puhdistamiseen ja desinfektioon liittyvissä asioissa asiakaskeineisesti ja vuorovaikutteisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa vastaanottaa ja käsitellä tutkimus- ja hoitovälineitä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tutkimus- ja hoitovälineiden vastaanotto, käsittely ja lajittelu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon asiakkailta tulevien välineiden kuljetustavat ja -aikataulut • vastaanottaa asiakkaalta saapuneen tutkimus- ja hoitovälineistön • tarkastaa tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, moitteettomuuden, lukumäärän ja vastaavuuden asiakkaan tilaukseen • käsittelee asiakkaalta huoltoon tulevia tutkimus- ja hoitovälineitä vahingoittamatta tai muuttamatta niiden toimintamekanismeja • käsittelee teräviä instrumentteja turvallisesti • kirjaa tietotekniikkaa hyödyntäen saapuneet tuotteet annettujen ohjeiden mukaan

	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa tuotteet käytössä olevalla tunnistamistekniikalla • toimii välinehuoltoyksikön ohjeiden mukaan virheellisten tuotteiden käsittelyssä • lajittelee tutkimus- ja hoitovälineet puhdistus- ja desinfektio menetelmien mukaisesti huomioiden tartunnan aiheuttajan.
Tutkinnon suorittaja osaa puhdistaa ja desinfioida tutkimus- ja hoitovälineet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Puhdistus- ja desinfektio- menetelmän valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee tutkimus- ja hoitovälineelle sopivan puhdistus- ja desinfektio menetelmän • ottaa huomioon tartunnan aiheuttajat ja puhtausluokat.
Pesu- ja desinfektioaineiden valinta ja käyttö	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee käyttötarkoitukseen soveltuvan pesu- ja desinfektioaineen ottaen huomioon aineen tehon mikrobeihin • noudattaa pesu- ja desinfektioaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita • annostelee pesu- ja desinfektioaineet ohjeiden mukaan • tarkkailee pesu- ja desinfektioaineiden kulutusta ja kirjaa seurannan • vaihtaa tarvittaessa pesu- ja desinfektioaineen • huolehtii pesu- ja desinfektio koneen pesuainetilan siisteydestä.
Pesu- ja desinfektio koneen valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee tutkimus- ja hoitovälineistölle soveltuvan pesu- ja desinfektio koneen • tarkastaa pesu- ja desinfektio koneen käyttökunnon ja toimivuuden ennen käyttöönottoa.
Manuaalinen puhdistus ja desinfektio	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon tutkimus- ja hoitovälineiden tartunnan aiheuttajan • puhdistaa ja desinfioida lämpödesinfektioa kestävämmät tutkimus- ja hoitovälineet • noudattaa pesu- ja desinfektioaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita • suojaa itsensä roiskeilta ja välttää pistotapaturmia • tarkastaa puhdistustuloksen, kuivaa välineen ja desinfioida sen • puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioida ne kemiallisin menetelmin.
Koneellinen puhdistus ja desin- fektio	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • purkaa tutkimus- ja hoitovälineet valmistajan ohjeen mukaisesti • asettelee tutkimus- ja hoitovälineet pesukoreihin tai pesutelineisiin hyväksyttävän puhdistustuloksen saavuttamiseksi • käyttää tarvittaessa ultraäänipesulaitetta

	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tutkimus- ja hoitovälineille soveltuvan pesu- ja desinfektio-ohjelman • valvoo ja tarkkailee pesu- ja desinfektio-koneen toimintaa • havainnollistaa desinfiointivälineiden pesukoneen validoinnin.
Tähystimien puhdistus ja desinfektio	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee tähystimelle ohjeiden mukaisen huoltotavan • tarkastaa tähystimien pesu- ja desinfektio-koneen ennen käyttöönottoa ohjeiden mukaan • esikäsittelee tähystimen ennen koneeseen laittoa • asettelee tähystimen ja siihen liittyvät ohjeiden mukaisesti pesutelineisiin • seuraa prosessin etenemistä ja tulkitsee laitteen fysikaalisia mittareita • tarkastaa pesutuloksen • kuivaa tähystimen • säilyttää tähystimet ohjeiden mukaisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa käsitellä ja lajitella jätteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Jätteiden käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • käsittelee, lajittelee ja kierrättää erilaiset jätteet säädösten ja voimassa olevien terveydenhuollon suositusten sekä työyhteisön ohjeiden mukaan • noudattaa puhdistamiseen ja desinfektioon liittyviä ympäristöä ja energiatehokkuutta koskevia toimintaperiaatteita • huomioi jätteiden käsittelyssä työturvallisuusriskit • kerää käytetyt ja käyttöön sopimattomat kemikaalipakkaukset hävitettäviin jätteisiin • käyttää tarvittaessa lisäsuojaimia jätteiden käsittelyssä.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää toiminnallaan välinehuolto-prosessin tuloksellisuutta ja laatua.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Laadukas ja tuloksellinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee puhdistamis- ja desinfektio-palveluiden tuottamisessa laadukkaasti ja laatu-järjestelmän mukaisesti • toimii välineistön puhdistamis- ja desinfektio-prosessissa annettujen ohjeiden ja sovitujen työmenetelmien mukaisesti • toimii suunnitelmallisesti ja joutuisan tehokkaasti • toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti • noudattaa työyhteisössä sovituja ja ympäristöä säästäviä toimintaperiaatteita

	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee ja asettelee välineet siten, että pesutulos on hyväksyttävä ja vältetään uudelleenprosessoinnilta • etenee toiminnassaan ottamalla huomioon tuotantoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessiin kuluvan ajan • käsittelee välineitä siten, ettei niissä synny ylimääräistä hävikkiä tai arvonalennusta • tiedottaa havaitsemistaan tuotannon laatuvirheistä ja laatupoikkeamista • käyttää luotettavaa tietoa välinehuoltotyössään • tallettaa puhdistamisessa ja desinfektiossa syntyneet dokumentit.
Tutkinnon suorittaja osaa antaa työnopastusta ja ohjata välineistön puhdistamisen ja desinfektion palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työnopastuksen toteuttaminen ja ohjaus	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • antaa työnopastusta ja ohjaa työntekijää tai opiskelijaa ymmärrettävästi, vastuullisesti ja perustellen puhdistamiseen ja desinfektioon liittyvissä asioissa • opastaa ja ohjaa ottamalla huomioon tutkimus- ja hoitovälineistön puhdistamisen ja desinfektion merkityksen infektioiden torjuntatyössä • opastaa ja ohjaa työntekijää tai opiskelijaa valitsemaansa puhdistamiseen ja desinfektioon liittyvään työtehtävään • opastaa ja ohjaa vuorovaikutteisesti, tavoitteellisesti ja motivoivasti • antaa rakentavaa ja välitöntä palautetta työnopastamis- ja ohjaamistilanteessa.
Tutkinnon suorittaja osaa edistää työhyvinvointia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Turvallinen ja työsuojelua edistävä toiminta	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • toimii työelämää koskevien säädösten, määräysten, ohjeiden ja sopimusten mukaisesti • ottaa toiminnassaan huomioon ympäristöön, energiatehokkuuteen ja tietoturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja riskit • noudattaa ergonomisia suosituksia • hyödyntää välineistön nostoissa ja siirroissa apuvälineitä • huoltaa ja käyttää pesu- ja desinfektio-koneita säädösten ja käyttöohjeiden mukaisesti • suojautuu työssään annettujen ohjeiden mukaisesti • noudattaa jätteiden käsittelyssä ja lajittelussa niitä koskevia säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita • huolehtii omasta työkyvystään ja jaksamisestaan.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Oman ammattitaidon arviointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan säädösten ja ammattietiikan soveltamisessa puhdistamis- ja desinfiointipalveluiden tuottajana ja tarjoajana • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan puhdistamisen ja desinfektion tehtävissä toimiessaan • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan puhdistamisen ja desinfektion sekä puhdistamis- ja desinfiointipalveluiden laadun, potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa välineistön puhdistamisen ja desinfektion sekä puhdistamis- ja desinfiointipalvelujen tuottamisen ammatillisen osaamisensa välinehuollon aidoissa työympäristöissä.

Tutkinnon suorittaja puhdistaa ja desinfioi asiakkailta tulleita erilaisia ja eri materiaaleista valmistettuja tutkimus- ja hoitovälineitä manuaalisesti ja koneellisesti. Taipuisan tähystimen tutkinnon suorittaja huoltaa joko manuaalisesti tai koneellisesti tai havainnollistaa huollon havaintomateriaalia hyödyntäen. Tutkinnon suorittaja hyödyntää työssään välinehuollon tietojärjestelmiä varmistaen tuotteiden jäljitettävyyden.

Tutkinnon suorittaja antaa työnopastusta tai ohjaa työntekijää tai opiskelijaa puhdistamis- ja desinfiointitehtävään tai palvelutuotantoon. Hän esittelee puhdistamisen ja desinfektion osana välineistön huoltoprosessia sekä osoittaa sen merkityksen potilasturvallisuudelle ja välinehuollon laadulle.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat toiminnasta kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää tutkintosuorituksiaan myös suullisesti ja prosessin aikana tuotetuilla dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.2 Välineistön kuivaaminen, tarkastaminen, pakkaaminen ja pakkaamispalveluiden tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan pakkaamispalveluja
- toimia hygieniakäytäntöjen mukaan
- toimia pakkaamisen palvelutilanteissa
- vastaanottaa, kuivata, tarkastaa ja koota tutkimus- ja hoitovälineitä
- valita tutkimus- ja hoitovälineistölle pakkausmateriaalin ja -menetelmän sekä pakata ja sulkea pakkauksen
- lajitella ja toimittaa välinepakkaukset sterilointia ja jakelua varten
- käsitellä ja lajitella jätteet
- ylläpitää toiminnallaan välinehuoltoprosessin tuloksellisuutta ja laatua
- antaa työnopastusta ja ohjata välineistön pakkaamispalveluihin liittyvissä tilanteissa
- edistää työhyvinvointia
- arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan pakkaamispalveluita.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Toiminta pakkaamisen toimintaympäristöissä	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• esittelee pakkaamisen toimintaympäristön ja siihen liittyvät vaatimukset• noudattaa säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työyhteisön ohjeita ja sopimuksia pakkaamisessa• noudattaa pakkausmateriaaleista annettuja määräyksiä ja ohjeita• noudattaa kuumasaumaamisesta annettuja ohjeita• perustelee ratkaisunsa erilaisten välinehuoltotoimintaa ohjaavien arvojen ja periaatteiden näkökulmasta• käyttää ammattikäsitteitä• toimii infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta edistävasti• ottaa huomioon välineistön huoltoprosessin seuraavan vaiheen ja koko tuotantoprosessin• toimii yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä• suunnittelee ja tekee työtehtävänsä tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä• toimii hyvien tuotantotapojen mukaan joutuisan tehokkaasti

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii muuttuvissa tilanteissa aktiivisesti ja järjestelmällisesti • hyödyntää eri tietolähteitä ja arvioi kriittisesti hankkimaansa tietoa • perustelee pakkaamisen toimintaympäristöön liittyvät valintansa, toimintatapansa ja ratkaisunsa.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia hygieniakäytäntöjen mukaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tavanomaisten varotoimien huomioon ottaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää toiminnallaan infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta • toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä • käyttää puhdasta työasua • huolehtii hyvästä käsihygieniasta • suojautuu työtehtävän edellyttämällä tavalla • pukee ja riisuu suojaimet aseptisten periaatteiden mukaan • huoltaa monikäyttöiset suojaimet käytön jälkeen.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia pakkaamisen palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaskeksinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa palvelutilanteissa laadukkaaseen välinehuoltotoimintaan liittyviä arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii ammattieettisesti välinehuoltopalvelussa • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeksisesti moniammatillisissa työyhteisöissä • toimii luontevasti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien asiakkaiden kanssa • toimii asiakaspalvelijana niin, että palvelu on turvallista, luotettavaa, tasapuolista ja saavutettavaa • informoi asiakasta pakkaamiseen liittyvissä asioissa asiakaskeksisesti ja vuorovaikutteisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa vastaanottaa, kuivata, tarkastaa ja koota tutkimus- ja hoitovälineitä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tutkimus- ja hoitovälineiden vastaanotto	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • vastaanottaa pakattavat tutkimus- ja hoitovälineet • tarkastaa tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, moitteettomuuden ja lukumäärän vastaavuuden puhdistamis- ja desinfektioprosessista ilmoitettuun huoltotilaukseen tai asiakkaan tilaukseen • tarkastaa puhdistettujen ja desinfioitujen tutkimus- ja hoitovälineiden puhtauden ja mahdolliset pintavauriot asetettujen laatuvaatimusten mukaan

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii välinehuoltoyksikön ohjeiden mukaan virheellisten tuotteiden käsittelyssä • kirjaa tietotekniikkaa tai muuta dokumentointijärjestelmää hyödyntäen saapuneet tuotteet annettujen ohjeiden ja asiakkaan tilaus- sekä toimitusprosessin mukaan.
Tutkimus- ja hoitovälineiden tunnistus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa vastaanottamansa yksittäiset välineet ja välinepakkaukset käytössä olevalla tunnistamistekniikalla • nimeää perusinstrumentit • nimeää erikoisalojen instrumentteja • nimeää anestesiavälineitä • nimeää taipuisia tähystimiä • nimeää jäykkiä tähystimiä.
Tutkimus- ja hoitovälineiden kuivaus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarkastaa pesutuloksen • kuivaa tutkimus- ja hoitovälineet kuivauskaapissa, kuivaustunnelissa, paineilmalla tai käsin • laittaa tutkimus- ja hoitovälineet kuivauskaappiin noudattamalla hyviä hygieniäkäytäntöjä • tarkastaa kuivaustuloksen laatuvaatimusten mukaisesti.
Tutkimus- ja hoitovälineiden tarkastus, huolto ja kokoaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarkastaa instrumenttien ja muiden tutkimus- ja hoitovälineiden käyttökunnon • palauttaa likaisen instrumentin tai muun tutkimus- ja hoitovälineen uudelleen puhdistettavaksi • tunnistaa muutokset instrumenteissa ja muissa tutkimus- ja hoitovälineissä • poistaa vahingoittuneen instrumentin tai muun tutkimus- tai hoitovälineen työyhteisön ohjeiden mukaan • toimittaa vioittuneet välineet huoltoon työyhteisön ohjeiden mukaan • öljyää instrumentit annettujen ohjeiden mukaan • tarkastaa sterilointikontainereiden tai muiden kuljetus- ja säilytyslaatikoiden käyttökunnon • kokoaa puretun tutkimus- ja hoitovälineen annettujen ohjeiden mukaan ottamalla huomioon sille asetetut laatuvaatimukset • kokoaa peruskorin tai muun välineistön tuotekuvauksen mukaan asiakaskeskeisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa valita tutkimus- ja hoitovälineistölle pakkausmateriaalin ja -menetelmän sekä pakata ja sulkea pakkauksen.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Pakkausmateriaalien säilytys ja valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • esittelee tutkimus- ja hoitovälineille soveltuvia pakkausmateriaaleja • esittelee, miten eri pakkausmateriaaleja säilytetään • valitsee pakkausmateriaalin tutkimus- ja hoitovälineen puhtausluokan mukaisesti • valitsee pakkausmateriaalin sterilointimenetelmän mukaisesti.
Pakkausmenetelmän valinta ja pakkaaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee pakkausmenetelmän • pakkaa puhtaita ja desinfioituja välineitä • esittelee indikaattoriluokitukset ja niiden merkityksen pakkausjärjestelmissä • pakkaa yksittäiset ja usean välineen kokoonpanot erilaisiin pakkausmateriaaleihin tai sterilointikontainereihin sovittujen tuotekuvausten mukaisesti.
Pakkausten sulkeminen ja merkitseminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • sulkee pakkaukset pakkausmenetelmälle asetettujen vaatimusten mukaan • sulkee eri pakkausmateriaaleihin pakattuja tutkimus- ja hoitovälineitä • merkitsee pakkaukset huomioiden merkitsemisestä annetut ohjeet • merkitsee pakkaukset vahingoittamatta pakkauksen sisältöä.
Kuumasauamaajan käyttö	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarkistaa kuumasauamaajan toiminnan • käyttää kuumasauamaajaa pakkausten sulkemiseen • valitsee pakkausmateriaalin sulkemiseen soveltuvan lämpötilan • huoltaa kuumasauamaajan ohjeen mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa lajitella ja toimittaa välinepakkaukset sterilointia ja jakelua varten.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tuotteiden lajittelu ja toimitus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • lajittelee välinepakkaukset sterilointikoreihin sterilointimenetelmän mukaisesti • toimittaa steriloitavat välineet sterilointiin työyhteisön ohjeiden mukaan • kuljettaa pakatut, desinfioidut välinepakkaukset aseptisten periaatteiden mukaan hygieniatasoltaan soveltuvaan varastointitilaan.

Tutkinnon suorittaja osaa käsitellä ja lajitella jätteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Jätteiden käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • käsittelee, lajittelee ja kierrättää erilaiset jätteet säädösten ja voimassa olevien terveydenhuollon suositusten sekä työyhteisön ohjeiden mukaan • noudattaa pakkaamiseen liittyviä ympäristöä ja energiatehokkuutta koskevia toimintaperiaatteita • huomioi jätteiden käsittelyssä työturvallisuusriskit • käyttää tarvittaessa lisäsuojaimia jätteiden käsittelyssä.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää toiminnallaan välinehuoltoprosessin tuloksellisuutta ja laatua.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Laadukas ja tuloksellinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee pakkaamispalveluiden tuottamisessa laadukkaasti ja laatujärjestelmän mukaisesti • toimii välineistön pakkaamisesta ja pakkaamispalveluista annettujen ohjeiden ja sovitujen työmenetelmien mukaisesti • toimii suunnitelmallisesti ja joutuisan tehokkaasti • toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti • lajittelee ja käsittelee pakattuja välineitä siten, että pakkaus on laadullisesti hyväksyttävä ja että vältytään uudelleenprosessoinnilta • etenee toiminnassaan ottamalla huomioon tuotantoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessiin kuluvan ajan • noudattaa pakkaamiseen liittyviä ohjeita edistään steriloinnin onnistumista • käsittelee välineitä siten, ettei niissä synny ylimääräistä hävikkiä tai arvonalennusta • käyttää pakkausmateriaaleja työyhteisön tuotekuvauksen mukaisesti • toimii omassa työssään niin, että tuotteiden laatu vastaa laatuvaatimuksia ja asiakkaan huoltotilausta • tiedottaa havaitsemistaan tuotannon laatuvirheistä ja laatupoikkeamista • käyttää luotettavaa tietoa välinehuoltotyössään • tallettaa pakkaamisessa syntyneet dokumentit.

Tutkinnon suorittaja osaa antaa työnopastusta ja ohjata välineistön pakkaamispalveluihin liittyvissä tilanteissa.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työnopastuksen toteuttaminen ja ohjaus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • antaa työnopastusta ja ohjaa ymmärrettävästi, vastuullisesti ja perustellen työntekijää tai opiskelijää välineistön pakkaamiseen liittyvissä asioissa • opastaa ja ohjaa ottamalla huomioon tutkimus- ja hoitovälineistön kuivaamisen, tarkastamisen ja pakkaamisen merkityksen infektioiden torjuntatyössä • opastaa ja ohjaa työntekijää tai opiskelijää valitsemaansa pakkaamispalveluihin liittyvään työtehtävään • opastaa ja ohjaa vuorovaikutteisesti, tavoitteellisesti ja motivoivasti • antaa rakentavaa ja välitöntä palautetta työnopastamis- ja ohjaamistilanteessa.

Tutkinnon suorittaja osaa edistää työhyvinvointia.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Turvallinen ja työsuojelua edistävä toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii työelämää koskevien säädösten, määräysten, ohjeiden ja sopimusten mukaisesti • ottaa toiminnassaan huomioon ympäristöön, energiatehokkuuteen ja tietoturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja riskit • noudattaa ergonomisia suosituksia • hyödyntää välineistön nostoissa ja siirroissa apuvälineitä • huoltaa ja käyttää koneita säädösten ja ohjeiden mukaisesti • suojautuu työssään annettujen ohjeiden ja suositusten mukaisesti • noudattaa jätteiden käsittelyssä ja lajittelussa niitä koskevia säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita • huolehtii omasta työkyvystään ja jaksamisestaan.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Oman ammattitaidon arviointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan säädösten ja ammattietiikan soveltamisessa pakkaamispalveluiden tuottajana ja tarjoajana • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan pakkaamisen tehtävissä toimiessaan • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan pakkaamisen ja pakkaamispalveluiden laadun, potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammatillisen osaamisensa toimiessaan tutkimus- ja hoitovälineiden pakkaamisen ja pakkaamispalvelujen tuottamisen työtilanteissa välinehuollon aidoissa työympäristöissä.

Tutkinnon suorittaja kuivaa, tarkistaa, huoltaa, kokoaa ja pakkaa asiakaskeskeisesti asiakkaiden puhdistetut ja desinfioidut tutkimus- ja hoitovälineet erilaisiin pakkausmateriaaleihin eri pakkausmenetelmin. Tutkinnon suorittaja osallistuu desinfiointujen tuotteiden varastointiin ja sterilointiin toimittamiseen.

Tutkinnon suorittaja antaa työnopastusta tai ohjaa työntekijää tai opiskelijaa pakkaamisen työtehtävässä tai pakkaamispalveluiden tuottamisessa. Hän esittelee pakkaamisen osana välineistön huoltoprosessia ja osoittaa sen merkityksen potilasturvallisuudelle ja välinehuollon laadulle.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat toiminnasta kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää tutkintosuorituksiaan myös suullisesti ja prosessin aikana tuotetuilla dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.3 Välineistön sterilointi ja sterilointipalvelujen tuottaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan sterilointipalveluja
- toimia hygieniakäytäntöjen mukaan
- toimia steriloinnin palvelutilanteissa
- vastaanottaa välinepakkaukset ja valita niille sterilointimenetelmän ja -ohjelman
- kuormata välinepakkaukset höyrysterilointiin ja käyttää höyryautoklaavia
- havainnollistaa höyryautoklaavin rakenteen, toimintaperiaatteet ja höyrysterilointiprosessin
- valvoa ja seurata höyrysterilointia sekä testata höyryautoklaavin päivittäistä käyttökuntoa
- havainnollistaa muut sterilointimenetelmät (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi), sterilointilaitteiden toimintaperiaatteet ja sterilointiprosessit
- tarkastaa sterilointiprosessin tuloksen, lajitella steriloidut tuotteet ja toimittaa ne asiakkaalle

- käsitellä ja lajitella jätteet
- ylläpitää toiminnallaan välinehuoltoprosessin tuloksellisuutta ja laatua
- antaa työnopastusta ja ohjata välineistön sterilointipalveluihin liittyvissä tilanteissa
- edistää työhyvinvointia
- arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan sterilointipalveluja.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Toiminta steriloinnin toimintaympäristöissä	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • esittelee steriloinnin toimintaympäristön ja siihen liittyvät vaatimukset • noudattaa säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työyhteisön ohjeita sekä sopimuksia steriloinnissa • perustelee ratkaisunsa erilaisten välinehuoltotoimintaa ohjaavien arvojen ja periaatteiden näkökulmasta • käyttää ammattikäsitteitä • toimii infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta edistävästi • ottaa huomioon välineistön huoltoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessin • toimii yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä • suunnittelee ja tekee työtehtävänsä tärkeys- ja kiireellisyyssjärjestyksessä • toimii hyvien tuotantotapojen mukaan joutuisan tehokkaasti • toimii muuttuvissa tilanteissa aktiivisesti ja järjestelmällisesti • hyödyntää eri tietolähteitä ja arvioi kriittisesti hankkimaansa tietoa • esittelee steriiliyteen liittyvät symbolit ja steriiliden määritelmän • perustelee kattavasti steriloinnin toimintaympäristöön liittyvät valintansa, toimintatapansa ja ratkaisunsa.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia hygieniakäytäntöjen mukaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tavanomaisten varotoimien huomioon ottaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää toiminnallaan infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta • toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä • käyttää puhdasta työasua

	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii hyvästä käsihygieniasta • suojautuu työtehtävän edellyttämällä tavalla • pukee ja riisuu suojaimet aseptisten periaatteiden mukaan
Tutkinnon suorittaja osaa toimia steriloinnin palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaskeskeinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa palvelutilanteissa laadukkaaseen välinehuoltotoimintaan liittyviä arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii ammattieettisesti välinehuoltopalvelussa • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti moniammatillisissa työyhteisöissä • toimii luontevasti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien asiakkaiden kanssa • selviytyy tavallisimmassa käytännön asiakaspalvelutilanteissa toisella kotimaisella kielellä ja ainakin yhdellä vieraalla kielellä • toimii asiakaspalvelijana niin, että palvelu on turvallista, luotettavaa, tasapuolista ja saavutettavaa • informoi asiakasta sterilointiin liittyvissä asioissa asiakaskeskeisesti ja vuorovaikutteisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa vastaanottaa välinepakkaukset ja valita niille sterilointimenetelmän ja -ohjelman.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Steriloitavien välineiden vastaanotto	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • vastaanottaa steriloitavat välineet huoltoprosessin sekä asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin mukaisesti • tarkastaa välineistön tai pakkauksen moitteettomuuden • tunnistaa tuotteet käytössä olevalla tunnistamistekniikalla ja varmistaa tuotteiden jäljitettävyyden • toimii välinehuoltoyksikön ohjeiden mukaan virheellisten tuotteiden käsittelyssä.
Sterilointimenetelmän ja -ohjelman valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee eri materiaaleista valmistetuille tuotteille soveltuvan fyysikaalisen sterilointimenetelmän • valitsee eri materiaaleista valmistetuille tuotteille soveltuvan kemiallisen sterilointimenetelmän • valitsee perustellen sterilointiohjelman pakatuille ja pakkaamattomille välineille • perustelee valintansa mikro-organismien tuhoutumisen näkökulmasta.

Tutkinnon suorittaja osaa kuormata välinepakkaukset höyrysterilointiin ja käyttää höyryautoklaavia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Höyryautoklaavin kuormaus ja käyttö	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • asettelee välinepakkaukset sterilointikoreihin • asettelee pakkaamattomat instrumentit sterilointikoreihin ja höyryautoklaaviin tai havainnollistaa avoimena steriloitavien instrumenttien steriloinnin • käyttää sterilointi-indikaattoreita indikaattoriluokitusten, suositusten ja työyhteisön ohjeiden mukaan • tekee sterilointikuorman validoitujen mallikuormien tai työyhteisössä olevien ohjeiden mukaan huomioiden steriloinnin lopputulokseen vaikuttavat tekijät • käyttää yhdessä työntekijän kanssa höyryautoklaavia säädösten edellyttämällä tavalla ja työyhteisön ohjeiden mukaisesti • steriloi yhdessä työyhteisön työntekijän kanssa pakattuja ja pakkaamattomia tuotteita.
Tutkinnon suorittaja osaa havainnollistaa höyryautoklaavin rakenteen, toimintaperiaatteet ja höyrysterilointiprosessin.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Höyryautoklaavin rakenteen, toimintaperiaatteen ja sterilointiprosessin esittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • esittelee ja havainnollistaa suurten höyryautoklaavien rakenteen, mittauslaitteet ja toimintaperiaatteen • esittelee ja havainnollistaa pienten höyryautoklaavien rakenteen, mittauslaitteet toimintaperiaatteen • esittelee höyrysterilointiprosessin vaiheet • esittelee veden merkityksen steriloinnin lopputulokseen ja puhtaan höyryn muodostumiseen.
Tutkinnon suorittaja osaa valvoa ja seurata höyrysterilointia sekä testata höyryautoklaavin päivittäistä käyttökuntoa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Höyryautoklaavin toiminnan varmistus ja käyttökunnan osoittaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarkastaa höyryautoklaavin kammion puhtauden • esittelee höyryautoklaavin ennakoidun huollon ja huollon merkityksen käyttökunnan varmistamiseksi • esittelee työssään ilmanpoistokyvyn testauksen • esittelee työssään höyryn tunkeutumisen testauksen • seuraa ja tulkitsee höyryautoklaavin fysikaalisia mittareita ja piirtureita • esittelee validoinnin merkityksen ja periaatteet.

Höyrysteriloinnin eräkohtainen valvonta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • esittelee indikaattoriluokitukset ja niiden merkityksen steriloinnissa • valitsee sopivan indikaattorin • tarkkailee sterilointiprosessin kulkua • varmistaa steriloinnin onnistumisen tulkitsemalla fysikaalisia mittareita ja piirtureita steriloinnin päätyessä • hyväksyy sterilointiprosessin eräajan • kirjaa eräkohtaiset sterilointiajat ja niiden tulokset työyhteisössä sovitulla tavalla.
Tutkinnon suorittaja osaa havainnollistaa muut sterilointimenetelmät (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi), sterilointilaitteiden toimintaperiaatteet ja sterilointiprosessit.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Muiden sterilointimenetelmien, -laitteiden ja -prosessien havainnollistaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • esittelee eri sterilointimenetelmät (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi) havaintomateriaalia käyttäen • esittelee sterilointilaitteet, niiden toimintaperiaatteet, prosessit ja käyttötarkoituksen (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi) havaintomateriaalia käyttäen • esittelee eri sterilointiprosessien eräkohtaisen valvonnan, valvontatestit ja indikaattorit (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi) havaintomateriaalia käyttäen • kertoo säteilysteriloinnista ja sen merkityksestä välinehuollossa.
Muiden sterilointilaitteiden huolto- ja käyttöturvallisuus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • esittelee eri sterilointilaitteiden huollon (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi) • esittelee eri sterilointilaitteiden käyttöturvallisuuden (matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- ja kuumailmasterilointi).
Tutkinnon suorittaja osaa tarkastaa sterilointiprosessin tuloksen, lajitella steriloidut tuotteet sekä toimittaa ne asiakkaalle.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Steriloitujen tuotteiden tarkastus ja säilytys	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • purkaa sterilointikuorman ja tarkastaa steriloidut tuotteet ja välinepakkaukset • hylkää tarvittaessa steriloidun tuotteen ja perustelee hylkäyksensä • lajittelee steriloidut tuotteet siten, että hyväksytyt sterilointitulokset säilyvät kuljetuksen ja varastoinnin aikana • säilyttää steriloidut tuotteet ottamalla huomioon säilytysolosuhteet sekä ympäristöön ja varastointiin liittyvät ohjeet ja suositukset.

Steriloitujen tuotteiden toimitus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimittaa asiakkaalle luvatus palvelun tai välinepakkaukset sopimuksen mukaisesti • pakkaa steriloidut tuotteet kuljetusvälineisiin työyhteisön toimitusohjeiden ja kuljetusaikataulujen mukaan • kirjaa tuotteet tietotekniikkaa hyödyntäen asiakkaan tilaus- ja toimitusprosessin ja työyhteisön ohjeiden mukaisesti.
Tuotteiden jäljitettävyys	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • varmistaa tuotteiden jäljitettävyyden • havainnollistaa tutkimus- ja hoitovälineiden yksilöiviä merkitsemistapoja • havainnollistaa tuotteen jäljittämisen tai jäljittää tuotteen hyödyntäen tietotekniikkaa säädösten ja työyhteisön ohjeiden mukaisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa käsitellä ja lajitella jätteet.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Jätteiden käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • käsittelee, lajittelee ja kierrättää erilaiset jätteet säädösten ja voimassa olevien terveydenhuollon suositusten sekä työyhteisön ohjeiden mukaan • noudattaa sterilointiin liittyviä ympäristöä ja energiatehokkuutta koskevia toimintaperiaatteita • kerää käytetyt ja käyttöön sopimattomat kemikaalipakkaukset hävitettäviin jätteisiin • huomioi jätteiden käsittelyssä työturvallisuusriskit • käyttää tarvittaessa lisäsuojaimia jätteiden käsittelyssä.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää toiminnallaan välinehuolto-prosessin tuloksellisuutta ja laatua.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Laadukas ja tuloksellinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee sterilointipalvelujen tuottamisessa laadukkaasti ja laatujärjestelmän mukaisesti • toimii steriloinnista ja sterilointipalveluista annettujen ohjeiden ja sovitujen työmenetelmien mukaisesti • toimii suunnitelmallisesti ja joutuisan tehokkaasti • toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti • lajittelee ja käsittelee steriloituja pakkauksia siten, että steriloitu pakkaus on laadullisesti hyväksyttävä ja välttyään uudelleen steriloinnilta • etenee toiminnassaan ottamalla huomioon tuotantoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessiin kuluvan ajan

	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa sterilointiin liittyviä ohjeita ja säädöksiä • toimii omassa työssään niin, että tuotteiden laatu vastaa laatuvaatimuksia ja asiakkaan huoltotilausta • tiedottaa havaitsemistaan tuotannon laaturiveistä ja laatupoikkeamista • käyttää luotettavaa tietoa välinehuoltotyössään • tallettaa steriloinnissa syntyneet dokumentit.
Tutkinnon suorittaja osaa antaa työnopastusta ja ohjata välineistön sterilointipalveluihin liittyvissä tilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työnopastuksen toteuttaminen ja ohjaus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • antaa työnopastusta ja ohjaa ymmärrettävästi, vastuullisesti ja perustellen työntekijää tai opiskelijaa välineistön sterilointiin liittyvissä asioissa • opastaa ja ohjaa ottamalla huomioon tutkimus- ja hoitovälineistön steriloinnin merkityksen infektioiden torjuntatyössä • opastaa ja ohjaa työntekijää tai opiskelijaa valitsemaansa sterilointipalveluihin liittyvään työtehtävään • opastaa ja ohjaa vuorovaikutteisesti, tavoitteellisesti ja motivoivasti • antaa rakentavaa ja välitöntä palautetta työnopastamis- ja ohjaamistilanteissa.
Tutkinnon suorittaja osaa edistää työhyvinvointia.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Turvallinen ja työsuojelua edistävä toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii työelämää koskevien säädösten, määräysten, ohjeiden ja sopimusten mukaisesti • noudattaa steriloinnissa ja sterilointipalveluissa voimassa olevia työturvallisuuden säädöksiä ja ohjeita • ottaa toiminnassaan huomioon ympäristöön, energiatehokkuuteen ja tietoturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja riskit • noudattaa ergonomisia suosituksia • hyödyntää välineistön nostoissa ja siirroissa apuvälineitä • huoltaa ja käyttää koneita säädösten ja ohjeiden mukaisesti • suojautuu annettujen ohjeiden ja suositusten mukaisesti • noudattaa jätteiden käsittelyssä ja lajittelussa niitä koskevia säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita • huolehtii omasta työkyvystään ja jaksamisestaan.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Oman ammattitaidon arviointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan säädösten ja ammattietikan soveltamisessa sterilointipalveluiden tuottajana ja tarjoajana • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan steriloinnin tehtävissä toimiessaan • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan steriloinnin ja sterilointipalveluiden laadun, potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammatillisen osaamisensa toimiessaan steriloinnin ja sterilointipalvelujen tuottamisen työtilanteissa välinehuollon aidoissa työympäristöissä.

Tutkinnon suorittaja steriloi pakattuja ja pakkaamattomia tuotteita asiakaskeisesteisesti höyrysterilointimenetelmällä arvioiden steriloinnin onnistumista. Hän käyttää höyryautoklaavia yhdessä välinehuollon työntekijän kanssa. Hän esittelee matalalämpöplasma-, etyleenioksidi-, formaldehydi- tai kuumailmasterilointilaitteet ja menetelmät hyödyntäen työyhteisössä olevia laitteita tai esittelee ne havaintomateriaalia käyttäen. Tutkinnon suorittaja havainnollistaa kaikkien sterilointimenetelmien prosessit havaintomateriaalia käyttäen.

Tutkinnon suorittaja huolehtii omasta työturvallisuudestaan ja työhyvinvoinnistaan. Tutkinnon suorittaja hyödyntää työssään välinehuollon tietojärjestelmiä tuotteiden lajittelussa, yksilöivässä tunnistamisessa, varastoinnissa, toimituksessa ja jäljitettävyydessä.

Tutkinnon suorittaja antaa työnopastusta tai ohjaa työntekijää tai opiskelijaa steriloinnin työtehtävässä tai sterilointipalveluiden tuottamisessa. Hän esittelee steriloinnin osana välineistön huolto- ja tuotantoprosessia ja merkityksen potilasturvallisuudelle ja välinehuollon laadulle.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat toiminnasta kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää tutkintosuorituksiaan myös suullisesti ja prosessin aikana tuotetuilla dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.4 Suun terveydenhoidon välineistön puhdistaminen ja desinfektio sekä teroituspalveluiden tuottaminen

Välinehuoltajan ammattitutkintoon voidaan sisällyttää valinnaisena tutkinnon osana Suun terveydenhoidon välineiden puhdistaminen ja desinfektio sekä teroituspalveluiden tuottaminen. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa välinehuollon tutkintotoimikunta.

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan välinehuollon palveluja suun terveydenhoitoon
- toimia hygieniakäytäntöjen mukaan
- toimia välinehuollon palvelutilanteissa
- puhdistaa ja desinfioida suun terveydenhoidon välineistöä
- teroittaa yleisimmät suun terveydenhoidon teroitettavat instrumentit
- ylläpitää toiminnallaan välinehuoltoprosessin tuloksellisuutta ja laatua
- antaa työnopastusta ja ohjata suun terveydenhoidon välinehuollon palvelutilanteissa
- edistää työhyvinvointia
- arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia ympäristöissä, joissa tuotetaan välinehuollon palveluja suun terveydenhoitoon.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Toiminta välinehuoltoympäristössä	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• esittelee puhdistamisen ja desinfection toimintaympäristön, suun terveydenhoidon välineisiin ja teroitettaviin instrumentteihin liittyvät vaatimukset sekä välineistön huoltoprosessin• noudattaa säädöksiä, määräyksiä, suosituksia ja työyhteisön ohjeita ja sopimuksia• perustelee ratkaisunsa erilaisten välinehuoltotoimintaa ohjaavien arvojen ja periaatteiden näkökulmasta• käyttää suun terveydenhoidon ammattikäsitteitä• toimii infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta edistävästi• ottaa huomioon välineistön huoltoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessin• toimii yhteistyökykyisesti, vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti työyhteisön jäsenenä

	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja tekee työtehtävänsä tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä • toimii hyvien tuotantotapojen mukaan joutuisan tehokkaasti • toimii muuttuvissa tilanteissa aktiivisesti ja järjestelmällisesti • hyödyntää työssään luotettavia tietolähteitä ja arvioi kriittisesti hankkimaansa tietoa • perustelee kattavasti suun terveydenhoidon välineiden ja instrumenttien puhdistamiseen ja desinfektioon sekä toimintaympäristöön liittyvät valintansa, toimintatapansa ja ratkaisunsa.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia hygieniakäytäntöjen mukaan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tavanomaisten varotoimien huomioon ottaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää toiminnallaan infektioiden torjuntatyötä ja potilasturvallisuutta • toimii aseptisen työjärjestyksen mukaan • huolehtii työympäristön puhtaudesta ja järjestyksestä • käyttää puhdasta työasua • huolehtii hyvästä käsihygieniasta • suojautuu työtehtävän edellyttämällä tavalla • pukee ja riisuu suojaimet aseptisten periaatteiden mukaan • huoltaa monikäyttöiset suojaimet käytön jälkeen.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia välinehuollon palvelutilanteissa.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Asiakaskeskeinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa palvelutilanteissa laadukkaaseen välinehuoltotoimintaan liittyviä arvoja ja toimintaperiaatteita • toimii ammattieettisesti välinehuoltopalvelussa • toimii yhteistyökykyisesti, vastuullisesti ja asiakaskeskeisesti moniammatillisissa työyhteisöissä • toimii luontevasti eri kulttuureja ja kielitaustoja edustavien asiakkaiden kanssa • toimii asiakaspalvelijana niin, että palvelu on turvallista, luotettavaa, tasapuolista ja saavutettavaa • informoi asiakasta suun terveydenhoidon instrumenttien puhdistamiseen ja desinfektioon liittyvissä asioissa asiakaskeskeisesti ja vuorovaikutteisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa puhdistaa ja desinfioida suun terveydenhoidon välineistöä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tutkimus- ja hoitovälineiden vastaanotto ja käsittely	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon asiakkailta tulevien välineiden kuljetustavat ja -aikataulut

	<ul style="list-style-type: none"> • vastaanottaa asiakkaalta saapuneen suun terveydenhoidon tutkimus- ja hoitovälineistön • käsittelee teräviä instrumentteja turvallisesti • käsittelee asiakkaalta huoltoon tulevia suun terveydenhoidon välineitä vahingoittamatta niitä • tarkastaa suun terveydenhoidon tutkimus- ja hoitovälineiden nimikkeet, käyttökunnon, lukumäärän sekä vastaavuuden asiakkaan tilaukseen • kirjaa tietotekniikkaa hyödyntäen saapuneet välineet annettujen ohjeiden mukaan • tunnistaa yleisimpiä suun terveydenhoidon teroitettavia instrumentteja käytössä olevalla tunnistamistekniikalla • tarkastaa teroitettavien instrumenttien teroituksen tarpeen (terävyyden testaus) • toimii välinehuoltoyksikön ohjeiden mukaan virheellisten tuotteiden käsittelyssä • lajittelee suun terveydenhoidon välineet puhdistus- ja desinfektio-menettelmien mukaisesti huomioiden tartunnan aiheuttajan.
Puhdistus- ja desinfektio menetelmän valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee suun terveydenhoidon teroitettaville ja teroitetuille instrumenteille sopivan puhdistus- ja desinfektio menetelmän • ottaa huomioon tartunnan aiheuttajan ja puhtausluokat.
Pesu- ja desinfektioaineiden valinta ja käyttö	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee käyttötarkoitukseen soveltuvan pesu- ja desinfektioaineen ottaen huomioon aineen tehon mikrobeihin • noudattaa pesu- ja desinfektioaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita • annostelee puhdistus- ja desinfektioaineet ohjeiden mukaan • tarkkailee pesu- ja desinfektioaineiden kulutusta ja kirjaa seurannan • vaihtaa tarvittaessa pesu- ja desinfektioaineen • huolehtii pesu- ja desinfektio koneen pesuainetilan siisteydestä.
Pesu- ja desinfektio koneen valinta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsee suun terveydenhoidon välineille soveltuvan pesu- ja desinfektio koneen • tarkastaa pesu- ja desinfektio koneen käyttökunnon ja toimivuuden ennen käyttöönottoa.
Manuaalinen puhdistus ja desinfektio	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon suun terveydenhoidon instrumenttien tartunnan aiheuttajan • puhdistaa ja desinfioi suun terveydenhoidon instrumentit manuaalisesti, mikäli koneellinen pesu ja desinfektio eivät ole mahdollisia

	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa pesu- ja desinfektioaineiden käyttöturvallisuustiedotteiden ohjeita • suojaa itsensä roiskeilta ja pistotapaturmilta • hyödyntää käsinpesua helpottavia erilaisia, hyväksytyjä työvälineitä • tarkastaa pesutuloksen, kuivaa välineen ja desinfioi sen • puhdistaa kuljetusvälineet ja desinfioi ne kemiallisin menetelmin, elleivät koneellinen pesu ja desinfiointi ole mahdollisia.
Koneellinen puhdistus ja desinfiointi	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • purkaa suun terveydenhoidon välineet valmistajan ohjeen mukaan • asettelee välineet pesukoreihin tai pesutelineisiin hyväksyttävän puhdistustuloksen saavuttamiseksi • käyttää tarvittaessa ultraäänipesulaitetta • valitsee välineille soveltuvan pesu- ja desinfektio-ohjelman • valvoo ja tarkkailee pesu- ja desinfektio-koneen toimintaa.
Tutkinnon suorittaja osaa teroittaa yleisimmät suun terveydenhoidon teroitettavat instrumentit.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Teroitettavien instrumenttien tunnistaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • nimeää yleisimmät suun terveydenhoidon teroitettavat instrumentit • esittelee teroitettavien suunhoidon instrumenttien käyttötarkoituksen • tunnistaa instrumentin alkuperäisen muodon ja arvioi teroitettavuuden • tunnistaa teroitettavan instrumentin leikkaavan ja teroitettavan pinnan.
Suun terveydenhoidon instrumenttien teroitus ja tuloksen tarkastus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan puhdistetut ja desinfioidut teroitettavat instrumentit ja tarkastaa pesutuloksen • teroittaa instrumentit teroituskoneella • teroittaa instrumentin leikkaavan sivun huolellisesti siten, että alkuperäinen muoto ja teräkulma säilyvät • tarkastaa teroituksen tuloksen • lähettää tai vie instrumentit uudelleen puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi.
Tutkinnon suorittaja osaa ylläpitää toiminnallaan välinehuolto-prosessin tuloksellisuutta ja laatua.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Laadukas ja tuloksellinen toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee suun terveydenhoidon välineiden puhdistamisessa ja desinfektiossa sekä teroituspalvelujen tuottamisessa laadukkaasti ja laatujärjestelmän mukaisesti • toimii teroitettavien instrumenttien huolto-prosessissa annettujen ohjeiden ja sovitujen työmenetelmien mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii suunnitelmallisesti ja joutuisan tehokkaasti • toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti • noudattaa työyhteisössä sovittuja ja ympäristöä säästäviä toiminta-periaatteita • lajittelee ja asettelee välineet siten, että pesutulos on hyväksyttävä ja että vältytään uudelleen prosessoinnilta • etenee toiminnassaan ottamalla huomioon tuotantoprosessin seuraavan työvaiheen ja koko tuotantoprosessiin kuluvan ajan • käsittelee välineitä siten, ettei niissä synny hävikkiä tai arvonalennusta • tiedottaa havaitsemistaan tuotannon laatuvirheistä • käyttää luotettavaa tietoa välinehuoltotyössään • tallettaa puhdistamisessa ja desinfiointiossa sekä teroittamisessa syntyneet dokumentit.
--	--

Tutkinnon suorittaja osaa antaa työnopastusta ja ohjata suun terveydenhoidon välinehuollon palvelutilanteissa.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työnopastuksen toteuttaminen ja ohjaus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • antaa työnopastusta ja ohjaa ymmärrettävästi, vastuullisesti ja perustellen työntekijää tai opiskelijaa suun terveydenhoidon tutkimus- ja hoitovälineistön huoltoon ja tuotantoon liittyvissä asioissa • opastaa ja ohjaa ottamalla huomioon suun terveydenhoidon instrumenttien terävyyden merkityksen potilasturvallisuudelle • opastaa ja ohjaa työntekijää tai opiskelijaa tunnistamaan suun terveydenhoidon teroitettavia instrumentteja sekä teroittamaan valitsemansa instrumentin • opastaa ja ohjaa vuorovaikutteisesti, tavoitteellisesti ja motivoivasti • antaa rakentavaa ja välitöntä palautetta työnopastamis- ja ohjaus-tilanteessa.

Tutkinnon suorittaja osaa edistää työhyvinvointia.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Turvallinen ja työsuojelua edistävä toiminta	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii työelämää koskevien säädösten, määräysten, ohjeiden ja sopimusten mukaisesti • ottaa toiminnassaan huomioon ympäristöön, energiatehokkuuteen ja tietoturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja riskit • noudattaa ergonomisia suosituksia • hyödyntää välineistön nostoissa ja siirroissa apuvälineitä • huoltaa ja käyttää pesu- ja desinfiointikoneita sekä instrumenttien teroituskoneita säädösten ja käyttöohjeiden mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • suojautuu työssään annettujen ohjeiden ja suositusten mukaisesti • noudattaa jätteiden käsittelyssä ja lajittelussa niitä koskevia säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita • huolehtii omasta työkyvystään ja jaksamisestaan.
Tutkinnon suorittaja osaa arvioida toimintaansa ja löytää siitä kehittämisen kohteita.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Oman ammattitaidon arviointi	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan säädösten ja ammattietiikan soveltamisessa teroituspalvelujen tuottajana ja tarjoajana • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan suun terveydenhoidon välineiden puhdistamisen ja desinfektion tehtävissä toimiessaan • arvioi realistisesti, monipuolisesti ja kattavasti omaa ammattitaitoaan teroitettavien instrumenttien huoltoprosessissa laadun, potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammatillisen osaamisensa puhdistessaan ja desinfioidessaan suun terveydenhoidon välineitä sekä toimiessaan teroituspalvelujen tuottamisen aidoissa työtilanteissa.

Tutkinnon suorittaja teroittaa suun terveydenhoidon instrumentteja teroituskoneella aidoissa työympäristöissä välinehuolloissa tai suun terveydenhoidon yksiköissä, joissa instrumentit voidaan puhdistaa, desinfioida ja teroittaa. Ennen teroittamista tutkinnon suorittaja puhdistaa ja desinfioi teroitettavat instrumentit. Teroituksen jälkeen tutkinnon suorittaja toimittaa teroitettut instrumentit puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi.

Tutkinnon suorittaja opastaa yhden suun terveydenhoidon instrumentin teroituksen osana puhdistamista ja desinfiointia. Hän toimii teroittamista koskevan ohjeistuksen mukaan ja ottaa huomioon työturvallisuuden ennaltaehkäisemällä pisto- ja viiltotapaturmia.

Arvioijat seuraavat ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat toiminnasta kirjallisen arvion. Tutkinnon suorittaja voi täydentää tutkintosuorituksiaan myös suullisesti ja prosessin aikana tuotetuilla dokumenteilla, jotka arvioituina ovat osa hänen arviointiaineistoaan.

3.5 Tutkinnon osa välinehuoltajan erikoisammattitutkinnosta

Välinehuoltajan ammattitutkintoon voidaan sisällyttää valinnaisena tutkinnon osana yksi tutkinnon osa välinehuoltajan erikoisammattitutkinnosta. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa välinehuollon tutkintotoimikunta. Välinehuollon tutkintotoimikunta tunnustaa ko. tutkinnon osan osaksi välinehuoltajan ammattitutkintoa todistuksen perusteella.

3.6 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta

Välinehuoltajan ammattitutkintoon voidaan sisällyttää valinnaisena tutkinnon osana yksi tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa ko. ammatillisen perustutkinnon tutkintotoimikunta. Välinehuollon tutkintotoimikunta tunnustaa ko. tutkinnon osan osaksi välinehuoltajan ammattitutkintoa todistuksen perusteella.

3.7 Tutkinnon osa muusta ammattitutkinnosta

Välinehuoltajan ammattitutkintoon voidaan sisällyttää valinnaisena tutkinnon osana yksi tutkinnon osa muusta ammattitutkinnosta. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa ko. ammattitutkinnon tutkintotoimikunta. Välinehuollon tutkintotoimikunta tunnustaa ko. tutkinnon osan osaksi välinehuoltajan ammattitutkintoa todistuksen perusteella.

3.8 Tutkinnon osa muusta erikoisammattitutkinnosta

Välinehuoltajan ammattitutkintoon voidaan sisällyttää valinnaisena tutkinnon osana yksi tutkinnon osa muusta erikoisammattitutkinnosta. Todistuksen tutkinnon osan suorittamisesta antaa ko. erikoisammattitutkinnon tutkintotoimikunta. Välinehuollon tutkintotoimikunta tunnustaa ko. tutkinnon osan osaksi välinehuoltajan ammattitutkintoa todistuksen perusteella.

Liite

Välinehuoltajan ammattitutkinnon suorittaneen työn kuvaus

Ammattialan kuvaus

Välinehuolto on osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Välinehuolto tuottaa eri välinehuoltopalveluja käyttävien organisaatioiden ydinprosesseille välttämättömät tukipalvelut. Välinehuolto tuottaa puhdistamiseen, desinfektioon, pakkaamiseen ja sterilointiin liittyviä toimintoja ja palveluita. Välinehuolto osallistuu hoitoon liittyvien infektioiden ennaltaehkäisevään työhön. Välinehuolto edistää omalla toiminnallaan potilasturvallisuutta ja kestäväää kehitystä. Välinehuolto-toiminnan lähtökohtana on välinehuollon laatujärjestelmä, toimintaa ohjaavat säädökset ja välinehuoltotyölle asetetut toimintasuositukset, laatuvaatimukset, ammattietiikka ja asiakaskeskeisyys. Moniammatillinen välinehuoltotyöskentely edellyttää tiivistä ja saumatonta yhteistyötä välinehuoltoalan sekä eri alojen asiantuntijoiden ja välinehuoltopalveluja käyttävien kesken. Välinehuoltotyön suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa korostuvat yhteistyökyky, vastuullisuus ja potilasturvallisuus. Tulevaisuuden kehittämistarpeina huomioidaan verkostot eri ammattiryhmien kesken, tuottavuus, kannattava ja tuloksellinen toiminta, sterilointipalvelujen tuottaminen sekä teknologia.

Toimintaympäristön kuvaus

Välinehuoltajan ammattitutkinnon suorittanut toimii ympäristöissä, joissa tuotetaan puhdistamiseen, desinfektioon, pakkaamiseen ja sterilointiin liittyviä toimintoja ja palveluita. Hän työskentelee sosiaali- ja terveysalalla esimerkiksi välinehuoltokeskuksissa, leikkaus- ja anestesiaosastoilla, endoskopiayksiköissä, laboratorioissa, teho-, dialyysi- ja synnytysosastoilla, poliklinikoilla ja suun terveydenhoidon yksiköissä. Välinehuoltotoiminta on joko keskitetty välinehuoltokeskuksiin tai muihin välinehuollon toimintaympäristöihin.

Välinehuoltajan ammattitutkinnon suorittanut työskentelee myös muiden alojen kuten lääke-, elintarvike- ja kemianteollisuuden sekä eläinlääkäriasemien, eläinsairaaloiden ja koe-eläinlaitosten välinehuolloissa.

Ammattitaidon kuvaus

Välinehuoltaja puhdistaa, desinfioi, pakkaa ja steriloi asiakkaan tai potilaan tutkimuksessa ja hoidossa tarvittavat välineet. Välinehuoltajan työ perustuu sosiaali- ja terveysalan sekä muiden välinehuoltopalveluja käyttävien eettisiin pe-

riätteisiin, säädöksiin sekä palvelujärjestelmän ja sen toimijoiden tuntemiseen. Välinehuoltaja työskentelee asiakaskeskeisesti, vastuullisesti ja yhteistyökykyisesti moniammatillisessa työyhteisössä ja verkostossa välinehuoltotyön asiantuntijana. Hän toimii välinehuoltotyössään hyvien hygieniakäytäntöjen mukaan ja osallistuu hoitoon liittyvien infektioiden torjuntaan ja ennaltaehkäisee tartuntojen leviämistä.

Välinehuoltaja ylläpitää toiminnallaan välinehuolto-prosessin toiminnallisuutta, tuloksellisuutta ja laatua. Hän opastaa ja ohjaa välinehuollon palvelutilanteissa välinehuollon henkilöstöä ja asiakkaita. Hän osaa arvioida ja perustella omaa ammatillista toimintaansa ajanmukaisilla tiedoilla sekä hyödyntää asiantuntijaverkostoa oman työnsä tukena. Työssään välinehuoltaja kehittää välinehuoltotyötä ja sen laatua työyhteisön turvallisuuden, potilas- tai asiakasturvallisuuden ja työturvallisuuden näkökulmista. Hän edistää ammatillisella toiminnallaan eri ammattiryhmien tietoisuutta välinehuollon merkityksestä.

Välinehuoltaja ylläpitää toimintakykyään ja edistää osaltaan työyhteisön työhyvinvointia. Hän arvioi omaa ammattitaitoaan ja työtään asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Hän on kiinnostunut alan kansainvälisestä kehittymisestä. Välinehuoltaja arvostaa välinehuoltoalan asiantuntijoiden välistä yhteistyötä ja toimii työssään sisäisen yrittäjyyden periaatteiden mukaisesti.

Välinehuoltajan ammattitutkinnon suorittaja voi valita pakollisten tutkinnon osien 3.1, 3.2 ja 3.3 lisäksi joko tutkinnon osan 3.4 Suun terveydenhoidon välineistön puhdistaminen, desinfektio ja teroituspalveluiden tuottaminen tai tutkinnon osan 3.5 Tutkinnon osa välinehuoltajan erikoisammattitutkinnosta tai 3.6 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta tai 3.7 Tutkinnon osa muusta ammattitutkinnosta tai 3.8 Tutkinnon osa muusta erikoisammattitutkinnosta.

Painettu
ISBN 978-952-13-4997-3
ISSN 1798-887X

Verkkojulkaisu
ISBN 978-952-13-4998-0
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet